

Δίκαιο των Ανηλίκων

Ενότητα 12: Ανάλυση των στοιχείων των ελληνικών εγκληματολογικών στατιστικών της ποινικής δικαιοσύνης

Αγγελική Γ. Πιτσελά, Αν. Καθηγήτρια Εγκληματολογίας - Σωφρονιστικής
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ανάλυση των στοιχείων των ελληνικών εγκληματολογικών στατιστικών της ποινικής δικαιοσύνης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Έκταση, δομή και εξέλιξη της τελεσίδικα βεβαιωμένης ένδικης παραβατικότητας (ομάδα ηλικίας, φύλο, κατηγορίες εγκλημάτων, κυρωτική πρακτική).
2. Αντιπαραβολή των στοιχείων της στατιστικής της αστυνομίας με εκείνα της στατιστικής της ποινικής δικαιοσύνης.
3. Συγκριτική ανάλυση της τελεσίδικα βεβαιωμένης νεανικής παραβατικότητας και της ποινικής αντιμετώπισής της με άλλες χώρες της Ευρώπης.

Σκοποί ενότητας

- Να αναλυθεί η στατιστική έρευνα που αφορά στη δικαστικά διαπιστωμένη εγκληματικότητα.
- Να συγκριθεί με την στατιστικά βεβαιωμένη εγκληματικότητα.
- Να κατανοηθεί η πραγματική κατάσταση, όπως προκύπτει από τις εγκληματολογικές έρευνες.

Δικαστική εγκληματολογική στατιστική

- Καταγράφει τη δικαστικά διαπιστωμένη εγκληματικότητα, η οποία περιλαμβάνει τους ανηλίκους που δικάστηκαν και υποβλήθηκαν σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή σε ποινικό σωφρονισμό ή στις ποινές του γενικού ποινικού δικαίου – πλην της ισόβιας κάθειρξης.

Έκταση της ένδικης εγκληματικότητας

- Από τη σύγκριση της δήλης (αστυνομικά βεβαιωμένης) με την ένδικη (δικαστικά διαπιστωμένης) εγκληματικότητα των ανηλίκων προκύπτει ότι η ποσοστιαία συμμετοχή των ανηλίκων ανάμεσα στους φερόμενους ως δράστες είναι μικρότερη από τη συμμετοχή τους ανάμεσα στους υποβληθέντες σε κάποια ποινική κύρωση.
- Από το σύνολο των ανηλίκων που υποβλήθηκαν σε κάποια κύρωση το 1996, το 96% ήταν αγόρια και το 4% κορίτσια. Το ίδιο και το έτος 2009. Κατά το έτος 2010, τελευταίο έτος για το οποίο έχουν δημοσιοποιηθεί σχετικά στοιχεία από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, η συμμετοχή των κοριτσιών στο σύνολο της δικαστικά διαπιστωμένης παραβατικότητας των ανηλίκων ανέρχεται στο 5%.

Δομή της ένδικης εγκληματικότητας

- ❖ Από τους 4.965 ανηλίκους που υποβλήθηκαν το έτος 1996 σε κυρώσεις:
 - ❖ Το 73% δικάστηκε για παραβάσεις ειδικών ποινικών νόμων.
 - ❖ Το 17% για εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.
 - ❖ Το 3% για εγκλήματα κατά της προσωπικής ελευθερίας.
 - ❖ Το 2% για σωματικές βλάβες.
- ❖ Τόσο η δήλη όσο και η δικαστικά διαπιστωμένη παραβατικότητα ή εγκληματικότητα των ανηλίκων περιορίζεται σε ελάχιστες κατηγορίες εγκλημάτων.

Εξέλιξη της ένδικης εγκληματικότητας

- Στο σύνολο των τελεσίδικα καταδικασθέντων η ποσοστιαία συμμετοχή των ανηλίκων που υποβλήθηκαν σε κάποιο αναμορφωτικό ή θεραπευτικό μέτρο ή καταδικάστηκαν τους ανήλθε στο 6,6% το 1996, στο 7,8% το 2005 και στο 3,5% το 2010.
- Μόνο ένα κλάσμα των ανηλίκων φερομένων ως δραστών καταδικάζεται ή υποβάλλεται σε κάποιο μέτρο.
- Αναλογικά περισσότεροι ανήλικοι φερόμενοι ως δράστες υποβάλλονται σε αναμορφωτικά μέτρα ή καταδικάζονται από τα δικαστήρια σε σύγκριση με τους ενηλίκους.

Κυρωτική πρακτική

- Η συχνότερη κύρωση που επιβάλλεται στους ανήλικους δράστες είναι τα μη ιδρυματικά αναμορφωτικά μέτρα.
 - Συχνότερο μέτρο για τους μικρότερης ηλικίας ανηλίκους είναι η ανάθεση της υπεύθυνης επιμέλειας στους γονείς του.
 - Για τους μεγαλύτερης ηλικίας ανηλίκους, το συχνότερο είναι η επίπληξη.

Παρατηρήσεις

- ❖ Οι δικαστές φαίνεται να υιοθετούν την απόλυτη προτεραιότητα της μη ιδρυματικής μεταχείρισης.

Συμπεράσματα

1. Στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης εμπλέκονται ολοένα και περισσότερο άτομα νεαρής ηλικίας. Η παραβατικότητα των νεαρών ενηλίκων είναι ουσιωδώς μεγαλύτερη συγκρινόμενη με εκείνη των ανηλίκων και των λοιπών ενηλίκων.
2. Συχνότερες παραβάσεις ανηλίκων ήταν μέχρι πρόσφατα αυτές του ΚΟΚ.
3. Η παραβατικότητα των ανηλίκων περιορίζεται σε λιγότερες κατηγορίες εγκλημάτων σε σχέση με τους ενήλικες.
4. Η παραβατικότητα των ανηλίκων είναι ηπιότερη σε σύγκριση με την αντίστοιχη άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

**Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή
σας.**

**Αγγελική Γ. Πιτσελά, Αν. Καθηγήτρια
Εγκληματολογίας - Σωφρονιστικής,
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ.**

Βιβλιογραφία

Α. Πιτσελά, *Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων*, ζ' εκδ., εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2013, σελ. 1-23.

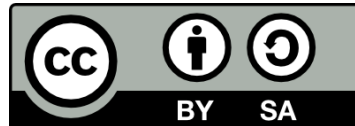
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αγγελική Γ. Πιτσελά.
«Δίκαιο των Ανηλίκων. Ανάλυση των στοιχείων των ελληνικών
εγκληματολογικών στατιστικών της ποινικής δικαιοσύνης.». Έκδοση: 1.0.
Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://opencourses.auth.gr/OCRS268/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

